

Με τὸ καπέλλο στὸ χέρι, ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν, δειλά δειλά:
 — Συγγνώμην, κύριε, εἶναι ἡ θέσις μου.
 — Θέσι σου; Καὶ τί, κληρονομία τὴν πῆρες ἀπὸ τὸν πατέρα σου; Γὰρ πῆγαίν' ἀπ' ἐδῶ, νὰ μὴ σοῦ πάρ' ὁ διαβόλος τὸν πατέρα. Ἀλήθεια κι' ἀπ' ἀλήθια.
 Κ' ἔβαλαν τὸ ἓνα πόδι ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἐνῶ οἱ δανδῆδες ἀκόμη πηγαίνουν πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ διαβόλου.
 (Ἱστορικόν).

Ἐπανῆλθε μετὰ διετῆ ἀπουσίαν εἰς τὰς παραδουναβίους χώρας ὁ ἰδρυτὴς τοῦ μόνου προσιτοῦ εἰς φιλοκάθαρα γούστα φερωνύμου τοῦ Ζυθοπωλείου κ. Ζαχαρίας Μπερνευδάκης, ἔτοιμος καὶ πάλιν νὰ προβῆ εἰς νέας μεταρρυθμίσεις τοῦ καλοῦ αὐτοῦ Καταστήματος, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἀπουσίαν του τὴν τιμὴν τῆς ζυθοσημαίας τόσον καλὰ τὴν ἐφύλαξεν ὁ φιλότιμος γαμβρός του.

Οἱ ἐρασταὶ ἐκφυλλίζοντες μαργαρίταν παίζουν τὸ παιγνίδι τῆς καρδιάς των: Μ' ἀγαπᾶ, δὲν μ' ἀγαπᾶ. Οἱ βουλευταὶ τῆς συμπολιτεύσεως ἐκφυλλίζοντες τὸ Κατηγορητήριο, παίζουν ἄλλο παιγνίδι: Ὑπογράφω, δὲν ὑπογράφω. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ κοινοβουλευτικὴ μαργαρίτα εἶναι εἰς τὸ δέν.

ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ ΚΡΙΑΚΑ.

Σημειώσεις ἐξ ἀφηγήσεως τῆς ἰδίας.

Z.

Ὅταν μετὰ τὴν ἑνωσιν εἰσῆλθον εἰς τὴν Λαρίσσαν, ἐπὶ δύο μῆνας ἡ Περιστέρα ἐξηκολούθει ν' ἀποκρύπτῃ τὸ φύλλον τῆς ὡς φουστανελλοφορῶν Σπανοβαγγέλης. Μαζὺ μὲ τοὺς συντρόφους τῆς, μαζὺ μὲ τ' ἄλλα τὰ μπουλούκια, γύρνεκε στὰ καφενεῖα, τοῦνα ποδάρι ἀπάνω στ' ἄλλο, κάπνιζε, ἐπαιζε χαρτιά, κ' ἐνῶ διηγεῖτο ἐκεῖνη, ἐφρανταζόμεθα ἡμεῖς τὰς ἐν ταῖς Πανεπιστημίαις τῆς Ἑλβετίας ῥωσίδας φοιτητρίδας, τυρβαζούσας ἐν ταῖς ζυθοπωλείαις, μὲ τὴν πίπα τοῦ Γερμανοῦ φοιτητοῦ εἰς τὰ χεῖλη, τοὺς πόδας τὸν ἓνα ἐπὶ τοῦ ἄλλου καὶ τὴν χεῖρα πάντοτε ἐπὶ πλήρους ἀφροῦ ποτηρίου ζύθου.

Ἄλλ' ὅταν ἡ φτώχεια τὴν ἐγονάτισε, ὅταν ἠναγκάσθη νὰ πωλήσῃ τὰ ὄπλα τῆς, καὶ ἠσθάνθη τὸν ἐκυτόν τῆς, ὡς φανταζόμεθα ἡμεῖς, «ξεπεσεμένον ἐπαναστάτην», ὅταν ἐκουράσθη ὑποκρινομένη ἢ ὅταν ἤρχισαν νὰ τὴν κεντῶσιν αἱ ἀκίδες τοῦ φύλου τῆς, τότε κατέφυγεν εἰς τὸν παπᾶν, κατέφυγεν εἰς τὸν Δεσπότην κ' ἐξωμολογήθη.

Ἡ ἐκπληξὶς τῶν συντρόφων τῆς ἐπλημμύρισε.

Καὶ τὴν ἀντέκρουον αἱ ἀπορίαι:

— Τί δὲ μιλάς καλά;

— Ἐσὺ λὲς πῶς εἶσαι κορίτσι;

— Τί κορίτσι εἶσαι;

— Περὶεργὸ πρᾶμα! Νὰ σὲ σέρνουμε τόσον κκιρὸ μαζὺ.

Καὶ ὁ δεσπότης αὐτὸς ἐδυσπιστεῖ.

Ὅτε ἠναγκάσθη ἐπὶ τὸ παλληκαρικώτερον νὰ τοῦ πῆ ἡ Περιστέρα:

— Ἄμ! πῶς, παπᾶ, δὲ σοῦ γιομίζει τὸ μάτι σου; Δὲ βάζεις τὴ παπαδιά νὰ μ' ἐξετάσῃ;

Αἱ γυναῖκες τῆς Λαρίσσης καὶ ἀφοῦ ὁ Σπανοβαγγέλης ἐγίνε Περιστέρα, καὶ ἀφοῦ ἡ φουστάνελλα ἐγίνε φουστάνι, πάλιν ἐδυσπίστουν, δὲν τὴν ἐπλησίαζον.

Καὶ ἡ Περιστέρα ἀστείζομένη:

— Καλὰ κάνετε, μὴ με ζυγόνετε· τί ζητᾶ ὁ λύκος μὲς τὸ κοπάδι;

Ἄλλ' ὅσον ζωηρῶς καὶ ἂν ἠσθάνθησαν τὴν μεταμόρφωσιν οἱ τῶς σύντροφοι καὶ συμπολεμισταὶ τῆς, ζωηρότερον τὴν ἠσθάνθη αὕτη.

— Τώρα ἐνοιώσα πῶς εἶμαι κ' ἐγὼ γυναῖκα, μὰς ἔλεγε μὲ τὴν ἀφελῆ τῆς γλώσσαν· τώρα τρύπησα τ' αὐτιά μου καὶ ἔβαλα σκουλαρήκια. Τώρα ἔμαθα κάτι νὰ πλένω, κάτι νὰ ζυμόνω.

Καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι καὶ αἱ φυσιολογικαὶ αὐτῆς ἀνάγκαι τώρα μόλις θὰ ἐξύπνισαν· ἰδοὺ δὲ θέμα διὰ μελέτην· τὸ θέμα τῆς ἐπιρροῆς τοῦ βίου, τῶν ἔργων, τῆς ἐνδυμασίας καὶ τῆς ψυχολογικῆς ἐξ ὑποκρισίας ἐξέως, ὄχι μόνον ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ φύλου.

H.

Ὁ πολεμικὸς χαρακτῆρ τῆς Περιστέρας δὲν ἐμορφώθη διὰ μιᾶς εἰς τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμήν, καθ' ἣν ἔπρεπε νὰ παραδώσῃ «τὸ κορμί καὶ τὴν παρθενιά τῆς» εἰς χεῖρας ἐκδικητικῶν Τούρκων, ἢ νὰ πάρῃ τὸ ὄπλο καὶ τὴν ἀπόφασιν νὰ βγῆ στὰ βουνὰ, γὰρ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸ γένος. Ἦτο ἐναποθηκευμένος εἰς αὐτὴν ἀπὸ τῶν πρώτων παιδικῶν τῆς ἐτῶν καὶ δὲν ἐκαρδάκει εἰμὴ στιγμήν ἵνα ἐκραγῆ.

Τὸ ἄγριον μῖσός τῆς κατὰ τοῦ σχολείου, ἀπαιτοῦντος, ὅπως εἶναι παρ' ἡμῖν, καὶ ἰδίως ἐν ταῖς δούλαις ἐπαρχίαις διοργανισμένον, δουλικὰς μόνον φύσεις καὶ μὴ συμβιβάζομενον πρὸς ἀγριώτερα καὶ μᾶλλον δυσχάλινα ἐνστικτικὰ, ἐπώαζεν ἕκτοτε τὸ τριετὲς ἀρματωλῆκι τῆς Περιστέρας.

Οἱ γονεῖς τῆς τὴν ἐστελναν εἰς τὴν δασκάλαν· αὐτὴ ὁμως πῆγαине, κτυποῦσε τὰ παιδιὰ, κ' ἐφευγε· τὴν κυνηγοῦσε ἡ μητέρα τῆς· ψίχα νὰ τῆς θόλωναν παρὰ πολὺ τὰ νερά, τότε ἔχυνε τὰ φαγιὰ, πετοῦσε τῆς τευτσερέδες στὴ φωτιά, ἔσπρωχνε δεξιά ζερβιά καὶ χανότανε. Ἦτανε γὰρ νὰ ποῦμε δελίδισα.

Ἡ δασκάλα, ἡ κυρὰ Μιχάλενα, ἀπηλπίζετο κ' ἔλεγε στὴ μητέρα τῆς:

— Νὰ μὴν τὸ στείλῃς πιά· στὸ σχολιὸ, δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάμω ζάππι.

Καὶ ἡ Περιστέρα:

— Θὰ τὴν καρτερέσω σὲ κανένα καρτέρι, νὰ τῆς ξεσχίσω τὰ φορέματα!

Ἀπορεῖ δὲ καὶ ἡ ἰδία πῶς βγήκε τέτοια ἀπὸ πτέρα τόσῳ ἡσυχον καὶ μητέρα τόσῳ καλὴν. Καὶ ὡς νὰ ἦτο ἐνήμερος τῶν θεωριῶν τοῦ Δαρβίνου, κατὰ τινὰ τῶν ὀπιῶν αἱ κληρονομικαὶ διαθέσεις μεταβιβάζονται ἐνίοτε οὐχὶ ἀπ' εὐθείας, ἀπὸ μητρὸς εἰς υἱόν, ἀλλὰ δι' ἀλμάτων, ἀπὸ πάππου φέρ' εἰπεῖν εἰς ἐγγονον, ἀνατρέχει καὶ αὐτὴ εἰς τὸν παποῦ τῆς, ἀγωνιστὴν τοῦ 21, συναγωνιστὴν μὲ τὸν Ζιάκα καὶ μὲ τὸν Γαρδικιώτην, κκι

μέ τήν φυσικήν της μεγαλοφυΐαν μᾶς ἔλεγε, ἐν ἐκστάσει: — Κύττα τώρα, πῶς βάρεσε ἡ φλέβα, ἀπό τὸν παπού μου βγήκε ὁ ἀδελφός μου καὶ μέ τὸν ἀδελφό μου ἔγώ.

Ἠραΐα εἶναι καὶ ἡ φράσις τὴν ὁποίαν εἶπε τοῦ ὑποστρατήγου Γρίβα, εἰς τὸν ὁποῖον παρουσιάσθη μετὰ τὴν σύλληψιν τοῦ συζύγου της:

— Ἐγὼ δὲν παραδεχόμουν μύγα ἴσὺ σπαθί μου, καὶ τώρα βλέπετε πῶς κατήντησα.

ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟΝ.

Τὸ Κατηγορητήριο σταμάτησε καὶ πάλι, γράφεται κί' ὑπογράφεται, δὲν ἔχει τελειωμό, τόσων σοφῶν κουρκούτιασε γιὰ τοῦτο τὸ κεφάλι, καὶ εἶναι ὁ Φιλάρετος σ' ἀδιάκοπο θυμό. Καθένας μὲ τὴ γνώμη του, καθεὶς μὲ τὸ σκοπό του, καθένας μ' ἓνα σχέδιο, καθεὶς μὲ τὸ θεό του.

— Πρέπει νὰ γίνῃ γιὰ τοὺς τρεῖς, κί' ὄχι γιὰ δύο μόνο.

— Ὅχι, μονάχα γιὰ τοὺς δυὸ, νὰ σβύσουμε τὸν τρίτο.

— Ἡ θὰ τὸν βάλλετε κί' αὐτὸν, ἀλλοιῶς σὰς φασκελόνω...

— Ὅχι, κανένα καὶ τοὺς τρεῖς ἀθῶους τοὺς κηρύττω.

— Κί' ἐγὼ δὲν ἐσχημάτισα πεποίθησιν ἀκόμη, καὶ νὰ μὴ γίνῃ τίποτε εἶν' ἡ δική μου γνώμη.

Γιὰ Κατηγορητήριο νὰ γίνεταί μουρμούρα, νὰ ἔχουσε τρεχάματα οἱ φίλοι βουλευταί, νὰ νοιώθουμε ἴσὺ γλώσσά μας τῆς λίμας τῆ φαγοῦρα, καὶ Κατηγορητήριο ἄς μὴ γραφῆ ποτέ.

Ἄς καταντήσῃ καὶ αὐτὸ τοῦ δρόμου κωμωδία, ἄς λείψῃ πιά τὸ σοβαρὸ κί' ἡ πόζα ἡ γελοία.

Τὰ Κατηγορητήρια ἀφήστε, θεατρῖνοι, σὰν τὸν Δέ-Κάστρο ἴγινετε κωμικοτραγικοί ἀφήστε νὰ ἴσυχάσουμαι κί' ἐμεῖς, καὶ σεῖς κί' ἐκεῖνοι, κί' ἄς παύσῃ τόσο ἀηδής καὶ κρύα μουσική. Γιὰ Κατηγορητήριο νὰ λέμε μόνο φθάνει, κί' εἰς ὄλους ἀθωότητος ἄς βάλλουμε στεφάνι.

Μὲ τοὺς ἐνόχους σμίξτε καὶ σφιγκταγκαλιασθήτε, καὶ πέτε τους πῶς ὄλ' αὐτὰ τὰ κάματα γι' ἄστεϊα, μέ τὴν ἀθῶωσιν αὐτῶν καὶ σεῖς ν' ἀθωωθῆτε, νὰ παύσῃ κί' ὁ καρδιόχτυπος καὶ μερικῶν μανία. Τὸ πνεῦμα εἶναι πρόθυμον, ἀλλ' ἀσθενής ἡ φύσις. . . ὄλοι ἀθῶοι κί' ἀξιοὶ τιμῆς καὶ δόξης ἴσης.

Γιατί, γιατί κἂν πέρνετε ἴσὺ χέρι σας τὴν πένα, σὰς πιάνει τρόμος ἔξαφνα σπασμοδικὸν καὶ φρίκη, καὶ τρέμουνε τὰ χέρια σας ὡσὰν παραλυμένα, ποῦ σὰν νὰ ὑπογράφεται γιὰ σὰς ἡ καταδίκη; Μὴ παίζετε μέ τὴν τιμὴ τῶν ἄλλων παντομίμα, καὶ στιγματίζετε κρυφά εἶν' ἄνδρον καὶ κρῖμα.

Souris.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΜΕ ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΦΟΥΣΤΑΝΙ.

1862

Μέσα.

(ἴδε ἀριθ 296).

— Δὲν τὴν εἶδα. Δὲν τὸ εἶξευρα. Φύσα τὴν στὰ μουτρα, φώναξέ της νὰ ξυπνήσῃ.

— Τί σαλιαρίζεις, θεομπαίκτη, τρέχα στὸ φαρμακεῖο, καὶ ζήτησε τίποτα. Τρέχα, γρήγορα, νὰ μὴ μᾶς ποῦν πῶς τὴν πεθάναμε.

Ὁ Κώστας φεύγει, ἀλλὰ μετὰ δύο λεπτὰ ἐπιστρέφει ἀμέσως ἀσθμαίνων καὶ λέγων:

— Ποῦ νὰ πάω; Κάτω ὁ δρόμος εἶνε γεμάτος κλητῆρας, χωροφύλακας, ἰππεῖς, πυροβολητὰς καὶ τσακῶνουν ἀδιακρίτως ὄλους. Ποῦ πάω νὰ μὲ πιᾶσουν.

— Μωρὲ κακοῦργε θὰ μᾶς πεθάνῃ τὸ κορίτσι στὰ χέρια καὶ θὰ βροῦμε τὸν πελά μας. Τρέχα σὲ κἀνένα μπακάλικο, λίγο ξύδι, ὅ,τι βρῆς. Τρέχα.

Ὁ Κώστας φεύγει καὶ μένω μόνος μετὰ τῆς ἀναίσθη- τούσης Ἑλένης.

Εἶχα ἀκούσει ὅτι πρώτη βοήθεια εἰς τοὺς λειποθυμούντας εἶνε νὰ τοὺς ξεσφίγκουν τὴ μέση καὶ νὰ τοὺς ξεκουμπόνουν.

Τὸ πρῶτον δὲν μοῦ ἦτο δυνατόν νὰ τὸ κάμω, προέβην ὅθεν εἰς τὸ δεύτερον. Ξεκούμπωσα τὸν ἀπλούστατον σάκκον.

Ἐν τούτοις ἔφθασε ἐπιστρέφων ὁ Κώστας κομίζων ποτήριον πλήρες.

— Τί ἔφερες; ἔρωτώ.

— Λάδι!

— Ἄχ, κακοῦργε, θεότρελε. Μωρὲ, θεοσκοτωμένε, μὲ λάδι θὰ τὴν ξελιγοθυμώσωμε; Χάθηκε ἓνα ποτήρι νερό;

— Μὰ μὲ τῆς φωναῖς σου μὲ σάστησες. Τᾶχασα.

— Γρήγορα νερό φέρε καὶ χαθήκαμε.

Φεύγει ὁ Κώστας δρομαῖος ὀπίσω.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Ἑλένη συνήλθε, ἐκουμπώθη χωρὶς νὰ μοῦ κάμῃ παρατήρησιν.

Στηρίζων αὐτὴν ἔβημεν πρὸς τὸν οἶκόν της.

Τώρα θὰ σὰς πῶ ὀλίγα λόγια γιὰ τὸ ποῖόν τοῦ Κώστα.

Ἦτο γείτων, σπουδαστής, Ἀνατολίτης νεοφερμένος.

Ἦτο θεόκουτος, μωροπίστευτος, ἓνα σωστὸ μπετ, κούτσουρο τὸ ὁποῖον μεταχειριζόμεθα ὡς ὄργανον διασκεδάσεως.

Τέλος φθάσαντες εἰς τὸν οἶκον τῆς Ἑλένης ἀνερχόμεθα καὶ ἀκούομεν πλατεῖς γέλωτας ἐν τῷ δωματίῳ τοῦ Γιώργου.